

10. august 2023

SOS Racisme
 Nørre Allé 7
 2200 København N.
sos@sosracisme.dk
www.sosracisme.dk

Til Udlændinge- og Integrationsministeriet,
 att. uim@uim.dk og joka@uim.dk vedr. j.nr. 2023-8504

Høring over udkast til forslag til lov om ændring af udlændingeloven og lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine.

SOS Racisme takker for at have fået sendt lovforslaget i høring!

Til 2.1. Ophævelse af 10 års frist ved ferierejser foretaget af flygtninge

SOS Racisme er helt imod at stryge 10 års fristen.

Udlændingeministeren har ikke selv nogen idé om, hvor mange flygtninge, det drejer sig om, der er taget på ferie i hjemlandet og fortsat har ophold pga. asyl efter der er gået ti år, og ikke har andet opholdsgrundlag. Men han synes principielt, det er forkert, der overhovedet skal gælde en ti-års-regel for, hvornår man evt. må besøge det land, man kommer fra, og stadig opretholde asylstatus.

Samtidig gælder princippet om at opholdsstatus for flygtninge inden for de første ti år vil afbrydes ved besøg i hjemlandet netop ikke for den største gruppe af flygtninge i Danmark p.t.- nemlig ukrainerne. For de kaldes i stedet fordrevne og har en særlov, for i videst muligt omfang undgå at de kommer ind under de stramme rammer for asylansøgere og flygtninge. Efter vores overbevisning, vil man ikke kunne vide, hvor i Ukraine, der næste gang bliver bombet; men det må være op til folk selv at vurdere faren ved et besøg i hjemlandet, og opveje det overfor den glæde og det behov, man selv og familien har ved at mødes og evt. ved at se eller ordne noget i sit hjem igen. Så der er reelt ikke tale om et lighedsprincip, der skal gælde for alle flygtningene, nemlig ikke ukrainerne og dem på afghanerloven!

Den foreslåede lovændring skal blot signalere stramning i konkurrencen om at være det mest udlændingefjendtlige parti. Man vil udtrykke til flygtningene i Danmark: "I er her kun midlertidigt! I skal ikke tro, at vi vil jer noget godt, eller ønsker at beholde jer, selv om I har været her ti år, og måtte lære dansk, arbejdet og betalt skat, - men måske ikke kunnet lære dansk godt nok eller haft beskæftigelse nok til at få permanent ophold eller dansk statsborgerskab!" På den måde understreges konsekvenserne af paradigmeskiftets midlertidighed!

Hvad kan det gøre flygtningen? Ja, man kunne fx. forestille sig at en flygtning inderligt ønskede at se sin mor eller far, som måske var syg i hjemlandet, inden forælderen døde. Og at flygtningen mente at kunne gøre det i en kortere periode, uden at regimet eller andre potentielle forfølgere i landet vidste noget om det. Det er ikke det samme, som at vedkommende ville kunne flytte sikkert

tilbage og opholde sig dér resten af livet lovligt og uden forfølgelse, afhøringer, eller uden at skulle tortureres eller betale en pris med at forråde andre forfulgte for regimet. Samtidig gælder princippet om at opholdsstatus afbrydes ved besøg i hjemlandet netop ikke for den største gruppe af flygtninge p.t. i Danmark p.t.- nemlig ukrainerne.

Til 2.2. Oplysningspligt i alle sager i henhold til udlændingeloven

SOS Racisme mener ikke, der er grund til, at en udlænding stiller sit pas eller anden rejsehjemmel til rådighed for Udlændingestyrelsen ved forlængelse af en opholdstilladelse!

Dersom Udlændingestyrelsen beholder passet/rejsehjemlen et stykke tid, har vedkommende jo ikke mulighed – eller ringere mulighed - for at skaffe sig et opholdsgrundlag eller arbejde i et andet land, og risikerer at blive udvist af Danmark og blive refouleret til det land, han kom fra, uden det er sikkert nok. Eller han risikerer at skulle opholde sig i et udrejsecenter i årevis. En fotokopi af passet/rejsehjemlen burde være nok! Ægthedsvurderingen af et evt. pas har normalt fundet sted ved ansøgning om asyl eller anden opholdstilladelse – hvis flygtningen overhovedet havde et pas den gang. Ved udstedelse i Danmark, må Udlændingestyrelsen kunne kontakte den udstedende myndighed. Vi havde i øvrigt det indtryk, at Udlændingestyrelsen selv kunne forlænge opholdstilladelser til flygtninge uden at kontakte flygtningene først, dengang man indførte kun midlertidige flygtningestatuser med paradigmeskiftelovpakken i 2019.

Med hensyn til **oplysningspligt** handler de ovennævnte asylsager jo om vurderinger af, om situationen i hjemlandet er blevet bedre – dog ikke kun helt midlertidigt -, og om en tilbagesendelse overskrider § 2 eller § 3 i EMRK. Det burde derfor være Udlændingestyrelsen, der havde **en detaljeret oplysningspligt i deres skrivelser om, hvorfor deres oplysninger om Syrien – eller et andet land, som flygtningen stammede fra, var modsat af UNHCR's vejledninger om ikke at tvangstilbagesende, og hvorfor Udlændingestyrelsen ikke tog Amnesty's og Human Rights Watch' rapporter om overgreb på tilbagevendte og tilbagesendte syrere alvorligt!**

Og Udlændingestyrelsen burde i skrivelserne begrunde, hvorfor Danmark som (næsten eneste) EU-land forsøgte at få en hjemsendelsesaftale med Syrien i stand, og hvorfor man ophævede opholdstilladelserne, når man ikke havde en sådan aftale. Der er jo ved manglende forlængelse af en opholdstilladelse ikke tale om at give flygtningene en ydelse eller fortsat sikkerhed i Danmark, men derimod om at bombe deres liv tilbage til nul!

Mange syriske piger fik ved 18 års-alderen ødelagt deres uddannelse, deres chancer for arbejde, og fik store psykiske ar. Mange har fået opholdstilladelsen tilbage igen i Flygtningenævnet og er sluppet for at blive tilbagesendt til tortur eller udsættelse for andre overgreb i Syrien lige nu; men selve processen med placering på udrejsecenter og truslen om tilbagesendelse har for altid svækket deres selvfølelse og deres tillid til Danmark. Andre har søgt asyl i andre lande eller er gået under jorden. En midaldrende syrisk mand døde pludselig af hjertesygdom i forbindelse med, at hans opholdsstatus skulle vurderes! Så det er ikke så få menneskelige tragedier, paradigmeskifteloven og dens gennemførelse allerede har bevirket; asyl, som betyder frihed for forfølgelse, er erstattet af forfølgelse fra Danmarks side. Hvad angår Somalia, Iran, D. R. Congo, Afghanistan, Myanmar og flere andre lande, mener SOS Racisme også at hjemsendelser dertil udgør refoulement.

Ang. oplysningspligt og udveksling af oplysninger til danske og udenlandske efterretningstjenester er SOS Racisme skeptiske

I forhold til at gøre det nemmere at udveksle oplysninger mellem myndighederne og fra myndigheder til efterretningstjenester og mellem efterretningstjenester, skal SOS Racisme gøre opmærksom på, at sådanne efterretninger er blevet lækket til Israel og misbrugt ved israelske afhøringer af tilbagesendte arabere/palæstinensere. På den ene side anerkender vi, at det måske især er takket være efterretningstjenesterne, at Danmark i vidt omfang er blevet forskånet for terror udefra. På den anden side er vi utrygge over, hvor mange der kan få adgang til forfulgte asylansøgere og flygtnings oplysninger, og hvor lemfældig - eller i det anførte eksempel direkte ulovlig - omgangen har været med dem.

I hvor høj grad flygtnings oplysninger er af interesse for efterretningstjenesterne, må vi dog stille et spørgsmålstejn ved. Medmindre der er en konkret, alvorlig mistanke fra efterretningstjenestens side, synes vi ikke at sådanne oplysninger bør kunne tilflyde efterretningstjenesten. Der vil altid være en risiko for, at oplysningerne kan udveksles med andre tjenester og misbruges, hvis flygtingen ender med at blive sendt tilbage. I forhold til en forlængelse af opholdstilladelsen, handler det jo især om oplysninger og risiko for forfølgelse i Syrien, og om arbejde i Danmark.

Til 2.3. Udvidet adgang til indhentelse af oplysninger fra andre udlændingesager i forbindelse med asylsagsbehandling, og til at sambehandle asylsager om forlængelser

Hvad angår sambehandling er SOS Racisme usikre.

Så vidt vi ved gør Flygtningenævnet i dag allerede i høj grad brug af ikke-person-henførbare oplysninger fra andre sager, som ligner den, som en asylansøgning behandles efter, og det er også meningen med at offentliggøre sager på Flygtningenævnets hjemmeside. Vi synes dog fortsat at Udlændingeministeriets og Udlændingestyrelsens indflydelse på et sagsforløb i Flygtningenævnet er alt for stort til at kunne betragte Flygtningenævnet som et uafhængigt domstolslignende organ. Vi synes heller ikke, at politikerne kan betragtes som værende uden for ansvar for det, der sker; der er ingen som helst armslængde hertil. Tværtimod ses den politiske indflydelse meget tydeligt på, hvilke sager Udlændingestyrelsen nu skal tage op og gennemgå med henblik på potentiel afbrydelse af opholdstilladelsen.

I årevis har sambehandling af børns flygtningestatus med forældrenes ført til, at man har overset reglerne i Børnekonventionen, som Danmark jo også er medlem af. I årevis har man fx. sendt piger tilbage til Somalia, hvor 99% af alle kvinder er omskåret inden de er 15 år gamle. En sag fra sidste efterår er dog genoptaget og omgjort - netop efter sambehandling med børnenes sager, efter en udtalelse fra FN's Børnekomité om, at en udsendelse af klagerens mindreårige [datter 1] vil udgøre en krænkelse af FN's Børnekonvention, idet [datter 1] vil risikere tvangsmæssig omskæring ved en udsendelse til Somalia.

En risiko ved sambehandling er, at man ikke fokuserer tilstrækkeligt på specifikke forhold hos hver af familiemedlemmerne i den enkelte sag. Det er ikke skitseret i lovudkastet, hvad sambehandling er, og hvis det gælder at man generelt kan bruge, hvad der er i hele beholdningen af sager fra et bestemt land – udover i en familie, risikerer man at overse individuelle forhold.

Omvendt har man i Danmark lagt alt, alt for lidt vægt på, hvordan forholdene i hjemlandet reelt er i dag, og hvordan, de har ændret sig over årene, og på grundige rapporter fra UNHCR – og alt for meget på sager, der har fundet sted i helt andre perioder af et lands historie. Det er til dels en følge af, at de medlemmer, der var udpeget af Dansk Flygtningehjælp og af Udenrigsministeriet, som begge måtte formodes at kende – eller hurtigt at kunne sætte sig ind i forholdene i bestemte lande – blev fjernet fra Flygtningenævnet under den seneste V- LA-K-regering.

Til 2.4. Opfølgning på EU-Domstolens dom af 24. november 2020 i de forenede sager C-225/19 og C-226/19

- SOS Racisme har ikke kendskab nok til området til at vurdere den foreslåede domstolsprøvelse, hvor Danmark har gjort indsigelse i en sag, men af retssikkerhedsmæssige årsager, bør ansøgeren have at vide, hvad han er mistænkt for/ eller hvad Danmarks begrundelse er. Hvis der skal være en troværdig retssag, må den afviste visumansøger have ret til at tale med sin advokat før retssagen. Hvis der så – formentlig ekstremt sjældent - er helt afgørende fortrolige oplysninger, som gør, at dørene i retten må lukkes, - må hans danske advokat have disse forelagt under retssagen – og visumansøgeren midlertidigt blive koblet ud. Han bør dog ved retssagens afslutning kunne få årsagen til udelukkelsen at vide.

- Det er vigtigt at begrænse danske indrejseforbud grundet pligtovertrædelser til Danmark alene! Så udvisningen ikke vil fratage udlændingen enhver mulighed for et godt liv i et andet Schengen-land.

- Ved indsigelse fra et andet land, kunne Danmark evt. give tilladelse til indrejse alene i Danmark, men ikke til andre Schengen-lande.

Et almindeligt rets-etisk princip er dog, at man begrundet en afgørelse, især når den går en person imod - som her, hvor et Schengen-visum nægtes udstedt på grund af indsigelse fra Danmark eller fra et andet Schengen-land. Et andet retsprincip er vel, at den – mistænkte visumansøger – skal have lov at tale i fortrolighed med sin advokat. I dette tilfælde står der i lovudkastet, at hans advokat i Danmark ikke må tale med ham, hvis han har set fortrolige oplysninger om ham. I andre tilfælde må advokaten ikke se alt det materiale, som resten af retten kan se. Denne lukkethed – og lukkede døre ved retssagen, kan måske være relevante, hvis der er tale om en terrorsag, men det mindsker retssikkerheden.

Vi kan godt forstå, at der måske kan være oplysninger om fx. terror fra en efterretnings- eller sikkerhedstjeneste, der er så hemmelige/ fortrolige, at de ikke må *røbes fuldt ud offentligt*. Men - hvis en person *ikke* er dømt for noget, kan man jo ikke være sikker på, at oplysningerne er sande. Selv om de fleste efterretningstjenester formentlig er grundige i deres efterforskning, er det jo ikke sikkert, alle deres oplysninger er korrekte. Og ansøgeren om Schengen-visum har ikke mulighed for at sandsynliggøre det modsatte, hvis han ikke ved, hvad en mistanke beror på.

Danmark har tidligere haft mexicaner-sagen, hvor en person i 1977 blev udvist efter en mistanke, der aldrig blev sandsynliggjort og uden dom, sagen har forfulgt ham i årene efter. Aktuelt har vi

SAM-SAM-sagen, hvor vi ikke kender den fulde sandhed, men hvor han formentlig har været ansat i dansk efterretningstjeneste, og de mange års fængselsstraf måske skyldes justitsmord.

SOS Racisme mener derimod, at den pågældende altid må få oplyst, hvorfor det andet Schengen-land har gjort indsigelse mod, at han indrejser i Schengen-regionen, således, at han har en reel mulighed for at forsvare sig og rette misforståelser. Ligesom det er vigtigt, at man ikke i andre lande vurderer hans farlighed efter, hvor lang tid, han evt. har siddet i fængsel i Danmark. En visumansøger er jo ikke farlig, fordi han har glemt at gennemføre en eller flere meldepligter, eller fordi systemet har været afkoblet med fejlagtige sigtelser for "potentielle overtrædelser" til følge. Det er den danske udlændingelov og hjemrejselov, der er farlig for udlændinges menneskerettigheder i Danmark!

I mange tilfælde giver Danmark dom til udvisning og indrejseforbud, fx. ved overtrædelser af pligter på udrejsecentre, eller af andre minimale lovovertrædelser, som ikke vil være strafbare i andre lande. **Det er vigtigt at begrænse indrejseforbud grundet pligtovertrædelser til Danmark alene! Så udvisningen ikke vil fratage udlændingen enhver mulighed for et godt liv i et andet Schengen-land.**

Til 2.5. Mulighed for at nedsætte eller fratage kontante ydelser for udlændinge, der har indgivet ansøgning efter Ukraine-særloven

SOS Racisme er helt imod nedsættelse og fratagelse af ydelser fra ukrainske flygtninge m. fl.

SOS Racisme er 100% imod de såkaldt "motivationsfremmende foranstaltninger".

De har aldrig hjulpet nogen eller noget, eller fået folk til at rejse hurtigere hjem; men været til konstant ydmygelse og mental nedbrydning af afviste asylansøgere. De motiverer heller ikke til frivillig hjemsendelse, og burde omdøbes til "demotiverende foranstaltninger". SOS Racisme kan se, at der ved slagsmål og personvold på asyl- og hjemrejse- og udrejsecentre, kan være behov for at flytte folk ud i egen bolig – eller til et andet asylcenter.

Hvad angår pengeydelse og steder med og uden cafeterier, hvor asylsøgerne skal spise i kantine på bestemte tider, hvis de overhovedet vil have mad, kan vi godt forstå, at det findes i modtagecentre, hvor folk kun opholder sig i max. 3 uger; på centre for uledsagede mindreårige, og på centre med meget omsorgskrævende beboere, som ikke selv ville kunne lave mad. Men ellers synes vi man skal ophæve kantine/cafeteria-programmerne, så asylansøgere – også de afviste - selv kan købe ind og lave mad til sig selv og deres familier, og i hvert fald kan have nogle daglige familiemåltider at glæde sig til. Og så de kan spise for sig selv, og ikke er tvangsindlagt til at indtage mad under megen støj og uro. Og man bør forhøje ydelserne så meget, at de har råd til at indkøbe varierede fødevarer.

Venlig hilsen,

for SOS Racisme, Danmark,

Anne Nielsen, Koordinationsudvalget